

BARTIN İL MÜDÜRLÜĞÜ

KAYIN (İSTİRİDYE) MANTARI YETİŞTİRİCİLİĞİ

Bartın

bartin.tarimorman.gov.tr

Kayın Mantarı (*Pleurotus ostreatus*)

Kayın Mantarı (*Pleurotus* spp.) türleri, dünyada kültür mantarı olarak bilinen beyaz şapkalı mantarlardan sonra, en çok üretilen ve tüketilen mantar türleridir. Çok lezzetli olan bu mantara ülkemizde ilgi gün geçtikçe artmaktadır. Yetiştirilmesi beyaz şapkalı mantarlara nazaran kolay, yatırım maliyetleri ise daha azdır. Çoğunlukla küçük aile işletmelerince tercih edilmektedir. Besin değeri yüksek bir üründür. “Ağaç kütükleri” ve “Bitkisel Atıklar” üretim ortamı olarak kullanılmaktadır.

Bitkisel atıklar kullanılarak üretim, kapalı ortamlarda ve kontrollü koşullarda yıl boyu yapılabilmektedir.

Yetiştirme ortamı olarak: Buğday, çavdar, arpa, hububat samanları ile çeltik sapı, pirinç kavuzu, pamuk kapçığı, mısır sapı, mısır koçanı, kepek gibi bitkisel malzemeler kullanılmaktadır.

Kompost Hazırlığı

Kompost yapımında kullanılacak malzemeler 3–4 cm. büyüklüğünde parçalanır. % 70–75 nem içerecek şekilde ıslatılır. Ortamın pH sını ayarlamak için alçı ve kireç de karıştırılabilir.

Hazırlanmış olan kompostun, mantara rekabet edecek olan organizma ve mikroorganizmalardan arındırılması gerekmektedir. Bunun için pastörizasyon ve ya sterilizasyon işlemi yapılması gerekir.

Pastörizasyon işlemi işletme yapısına göre farklılıklar göstermektedir.

1-Haşlama yöntemi

2-Buharla Pastörizasyon

3-Yüksek Basıncılı Buharla Sterilizasyon

Kompostu hastalık ve zararlılardan arındırmak için en basit yöntem, kompostun bir varilde 20 dk. kaynatılması şeklinde yapılmaktadır. Ayrıca 70 °C de 1 saat sıcak suda bekletilerek pastörizasyon yapılabilir. Bir başka yöntem de kompostun 60 °C de 6–8 saat buharla pastörize odasında pastörize edilerek yapılabileceği gibi, sterilizasyonla 121 °C 'de 1,2 atm basınçla 1 saatte de sterilize edilir.

Misel Ekimi ve Kuluçka Dönemi

Üretim Şekilleri: 1-Plastik Torbalarda Üretim

2-Ağaç Kütüklerinde Üretim

1- Plastik Torbalarda Üretim

25 °C ye kadar soğutulan ve sıkınca su gelmeyecek şekilde nem içeren kompostta yaş ağırlığının % 2 – 5'i arası misel ekimi yapılır. 100 kg kompostta 2-5 kg misel ekilir.

Hazırlanan kompost torbalara doldurulur. Burada dikkat edilmesi gereken husus torba ağzının boşluk bırakılmadan bağlanmasıdır. Dolum işlemi tamamlandıktan sonra poşet ağırlığının her kilosu için bir delik açılır. (Poşetimiz 10 kg ise 10 delik gibi .) Torbalar 25 °C ve % 90–95 nemi olan kuluçka odasına dizilir. Bu dönemde ışığa gereksinim duyulmaz. Misel gelişimi, şartlar sağlandığı takdirde ortalama 15-20 günde tamamlanır.

Mantar Oluşturma ve Hasat Devresi : Misel gelişimi tamamlandıktan sonra ortam ısısı 15–18 ° C ye, nem de % 75–80 civarına düşürülür. Saatte 2–3 kez üretim odası havalandırılır. Uygun büyüklükte ve renkte mantar almak için günde 10–12 saat ışığa ihtiyaç vardır. 200–2000 lux beyaz ışık veren floresan lambalardan istifade edilebilir. Nemi sağlamak için de ortama su püskürtülür.

Hasat: Kayın mantarında ilk flaş 1 ay içerisinde yapılmaktadır. Koşullarda farklılık olursa, bu sürelerde değişimler olabilir. Kompost verimlilikleri %25–30 arasındadır. Yani 10 ton komposttan ortalama 80-90 günlük bir süreçte 2.500 kg ile 3.000 kg verim alınabilir. Hasat yapıldığı gün mantarlar paketlenerek pazara sunulmalıdır. Bekletilmesi gerekiyorsa soğuk hava deposunda 1 °C da 7 güne kadar bekletilebilir. Ayrıca konserve olarak da değerlendirilebilir.

2- Ağaç Kütüklerinde Üretim

Kayın mantarı kavak, gürgen, meşe, kızılğaç, tellikavak, ıhlamur, söğüt gibi ağaçların kütüklerinde yetiştirilebilir. Yetiştiricilik için gerekli olan iklimsel şartlar plastik torbalardaki üretimle aynıdır.

Tercihen yeni kesilmiş, nemini kaybetmemiş kütükler kullanılmalıdır. Zamk üreten ağaç kütüklerinde kayın mantarı üretimi yapılmaz (çam, vb.). Kapak alma , delik delme, motorla çizik açma şeklinde misel ekimi yapılır. Kütükler plastik malzeme ile nemini ve ortamda oluşan karbondioksit gazını muhafaza için kapatılır. Bir süre sonra miseller kütük kesim yüzeyinde beyazlıklar halinde görülmeye başlar. Kütüklerin kuru ağırlığı kadar verim almak mümkündür. Ağaç kütüğünde üretim yöntemi, hobi ve amatör üreticiler için daha caziptir.

Ayrıntılı Bilgi İçin;

BARTIN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

Telefon : 0378 227 02 23

Faks : 0378 227 12 52

bartin.tarimorman.gov.tr